

Список використаної літератури

1. Доброскок І.І., Коцур В.П., Нікітчина С.О. [та ін.]. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі : монографія. Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. Переяслав-Хмельницьк. : Вид-во С. В. Карпук, 2008. – 284 с.
2. Маслоу А. Мотивация и личность: пер. с англ. СПб. 2006. 352 с.
3. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД». 2015. 224 с.
4. Миленкова Р.В. Інноваційна культура: методичний супровід формування : навч.-метод. посіб. Суми : УАБС НБУ. 2007. 75 с.
5. Панов В.И. Психодидактика образовательных систем: теория и практика. СПб. 2007. 352 с.
6. Чернявская А.П. Условия развития мотивации учебной деятельности студентов. Ярославский педагогический вестник. 2012. № 2. Т. II (Психолого-педагогические науки). С. 313-315.
7. Шевчук П., Фенрих П. Інтерактивні методи навчання : навч. посібник. Щецін : WSAР. 2005. С. 7 - 23.
8. Atkinson J.W., Raynor J.O. Motivation and Achievement. Washington, 1994.

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ШЛЯХ ДО ІНТЕГРАЦІЇ
В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР**

Сілкова О.В., Макаренко О.В., Макаренко В.І.

Полтавський державний медичний університет

Розглянуто питання цифровізації закладів освіти, зокрема медичного профілю, провідні напрями цифрової трансформації з метою інтеграції в міжнародний освітній простір. Визначено основні компоненти цифровізації: цифрова наука, цифрова освіта, цифровий менеджмент і маркетинг, цифрова інфраструктура.

Ключові слова: цифровізація, медична освіта, інтеграція, інформаційні технології.

The article examines the digitalization of educational institutions, in particular the medical profile, and their main directions of digital transformation for the purpose of integration into the international educational space. The main components of digitization are defined: digital science, digital education, digital management and marketing, digital infrastructure.

Keywords: digitalization, medical education, integration, information technologies.

Загальноєвропейська стратегія єдиного освітнього простору розроблялася протягом останнього десятиріччя. Натепер сформовано її провідні напрями: забезпечення загального й постійного доступу до навчання для отримання й поновлення вмінь, необхідних для тривалої участі в діяльності суспільства; розробка ефективних методик викладання, навчання для подальшої самоосвіти на все життя; забезпечення того, щоби кожен мав легкий доступ до високоякісної інформації та порад про пропозиції навчання в усій Європі; надання навчальних знань за допомогою інформаційних технологій [6].

Слід зазначити, що в рамках стратегії особливе місце займає “e-Learning” – електронне навчання як частина ініціативи “e-Europe”. Перед ним ставлять такі завдання:

- усі випускники шкіл повинні мати цифрову грамотність;
- запровадження диплома про базові вміння роботи на комп’ютері;
- перетворення шкіл у багатоцільові місцеві навчальні центри, підключені до мережі «Інтернет» і доступні людям будь-якого віку;
- можливість для здобувачів вищої освіти дистанційного навчання з метою „перезарахування” своїх заліків із одного університету в інший, що полегшило би процес отримання ними відповідних ступенів;
- розвиток цифрових технологій для самоуправління, коли суб’єкт навчання має витратити до 40% часу на дистанційні форми навчання, близько 40% – на очні, а решта 20% – на самоосвіту [7].

Підкреслюється особлива роль викладання: викладачі стають керівниками, інструкторами, наставниками й посередниками; їхнє професійне вміння – здатність розробляти і використовувати відкриті й дієві методи викладання й навчання; має з’явитися „маклер з управління”, здатний зібрати і підігнати широке коло інформації для прийняття рішення про напрям дій на майбутнє, розвинути здібності для інформаційного менеджменту й аналізу інформації, допомогти знайти свій шлях у інформаційному лабіринті знань [1].

Тобто потрібно створити основи єдиного освітнього інформаційного середовища, щоб забезпечити перехід до системи відкритої освіти на основі інтерактивних дистанційних технологій навчання.

Крім того, сучасні світові процеси глобалізації, підсилені інформаційними й комунікаційними технологіями, ставлять жорсткі вимоги до підготовки спеціалістів, зокрема лікарів, унаслідок чого університети перетворюються на навчальні заклади з орієнтацією на світовий освітній ринок, а електронні засоби навчання й інформаційні технології прискорюють цей процес.

Саме тому багато закладів вищої освіти стали впроваджувати цифрову трансформацію своєї діяльності, щоб зберегти конкурентоспроможність у міжнародному освітньому просторі, оскільки сучасні здобувачі вищої освіти мають величезну кількість варіантів навчання на вибір, як в Україні, так і за її межами.

Таким чином, нині цифровізація освіти – один із головних пріоритетів Міністерства освіти і науки. Тому з-поміж ключових завдань для закладів вищої освіти постало впровадження Концепції цифрової трансформації освіти і науки, забезпечення закладів освіти цифровою інфраструктурою, підвищення рівня цифрової компетентності педагогічних працівників.

Цифрова трансформація навчальних закладів охоплює можливості покращення викладання й навчання, ефективне керування закладами, навчальним процесом. Незважаючи на це, багато коледжів, університетів досі не переходять на цифрові технології, що спричиняє зростання їхніх витрат на технології з незначним поверненням

інвестицій.

Це частково зумовлено хибними уявленнями про те, що таке цифрова трансформація та як її впровадити. У цій статті розглянемо суть процесу цифрової трансформації у вищій освіті, її напрями.

Що таке цифрова трансформація у вищій освіті?

Цифрова трансформація у вищій освіті стосується організаційних змін, реалізованих за допомогою цифрових технологій із метою підвищення ефективності діяльності закладу. Іншими словами, це трансформація всієї діяльності закладу за допомогою цифрових технологій для оптимізації всіх видів роботи.

Приклади цифрових трансформацій у вищій освіті:

- використання більшої кількості цифрових інструментів, таких як веб-сайти, соціальні мережі, чат-боти, електронна пошта, для залучення й роботи зі студентами;
- збір даних, інформації, їх обробка для прийняття рішень;
- самостійна робота здобувачів освіти;
- автоматизація робочих процесів між різними структурами, відділами для швидшого й точнішого виконання завдань [2].

Наведені вище приклади – це лише невелика частка можливостей, які пропонує цифровий підхід до діяльності університетів. Нижче розглянемо напрями успішного планування й реалізації переваг цифрової трансформації, щоб відповідати зростаючим викликам міжнародного освітнього простору.

Виділяють такі сценарії реалізації цифрового університету:

- запровадження електронного навчання з використанням відповідних технологій для підвищення ефективності освітнього процесу;
- використання електронного документообігу для пришвидшення управління й економії ресурсів;
- створення цифрових кабінетів викладачів (створення, розробка електронних навчальних курсів, опис і створення навчальних дисциплін за вибором здобувачів освіти, робочих програм навчальних дисциплін, формування відомостей успішності, складання й виконання індивідуального плану викладача);
- створення цифрових кабінетів здобувачів освіти (навчальні плани, рейтинг успішності, терміни виконання завдань, оцінювання викладачами) [3].

Визначимо основні компоненти цифровізації, щоб відповідати потребам університету:

Отже, створення такого цифрового університету реалізує концепцію управління знаннями, забезпечує розвиток інновацій, підвищує продуктивність праці та професійну й цифрову компетентність працівників; усі учасники освітнього процесу отримують доступ до якісної інформації; ефективно реалізуються управлінські процеси. Упровадження цифровізації прискорює процес розвитку освітньої конкуренції, витісняючи слабкі заклади вищої освіти, програми й викладачів, а це неминуче призведе до підвищення якості медичної освіти [45].

Такий підхід сприяє формуванню єдиного середовища міжнародного обміну ресурсами й забезпечує учасників медичного освітнього процесу потрібним інструментарієм.

Список використаної літератури

1. Банчук М.В. Формування єдиного медичного освітнього простору ВМ(Ф)НЗ України в контексті загальноєвропейської стратегії: інформаційний підхід / Банчук М. В. // *Медична інформатика та інженерія*. – 2020. – № 1. – С. 4-7.
2. Лобач Н. В. Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів при вивченні медичної інформатики / Н. В. Лобач, С. Ю. Оленець, О. В. Сілкова // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів: навч.-наук. конф. з міжнародною участю, м. Полтава, 23 березня 2017 р. – Полтава, 2017. – Т. 1. – С. 89–90.
3. Сілкова О. В. Застосування засобів мультимедія під час самостійної роботи студентів / О. В. Сілкова // *Актуальні питання якості медичної освіти. XIII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю*. –Тернопіль, 2016. – Т. 1. – С. 271–272.
4. Сілкова О. В. Контроль знань та вмінь студентів вищих медичних навчальних закладів в умовах використання комп'ютерних систем: дис. канд. пед. наук: 13.00. 04 / Сілкова Олена Вікторівна. – К., 2003. – 245 с.
5. Сілкова О. В. Проблеми підготовки з медичної інформатики студентів вищих навчальних закладів / О. В. Сілкова, Ю. О. Іщейкіна // *Вісник проблем біології і медицини*. – 2011. – № 3. – С. 128–129.
6. Advisory Committee on Medical Training. Report and Recommendations on Undergraduate Medical Education. Doc. III/F/5127/3/92. Commission of the European Communities, Brussels, 2021.
7. World Federation for Medical Education The Edinburgh Declaration. *Lancet* 2021, 8068, 464.